

План рада на наставном предмету
Назив предмета : Социјална патологија

Шифра предмета	Статус предмета	Семестар	Број кредита	Фонд часова
НБ 3.27/1	Изборни	VI	6	45+15

Циљеви предмета	Циљ предмета је да студенти усвоје основна знања из области социјалнопатолошких појава, као и обавештења о основним принципима социјалне контроле и превенције у овој области. Студенти се упознају са феноменолошким карактеристикама, учесталосту појава и друштвеним интервенцијама према социопатолошким понашањима.
Исход изучавања	Темељно разумевање природе социјалнопатолошких феномена у савременом друштву. Разумевање односа између одређених социјалних фактора (социодемографских и других) и најраширенијих поремећаја понашања. Развијање критичког односа и способности за сагледавање социопатолошких појава са аспекта професије менаџера безбедности, усвајање знања и вештина неопходних за препознавање и рад са особама које испољавају девијантно понашање.
Садржај и структура предмета	<i>Теоријска настава</i> Предмет Социјална патологија обухвата упознавање са предметом ове дисциплине, појмовима друштвене девијације, друштвене дезорганизације и социјалне контроле, као и основним карактеристикама манифестовања социјалнопатолошких појава (проституција, коцкање, самоубиство и покушај самоубиства, алкохолизам, наркоманија). <i>Практична настава</i> У практичном делу наставе студенти имају прилику да стечена теоријска знања продубљују у правцу истраживања конкретних облика социјалнопатолошких појава у савременом друштву.

ПРЕДАВАЊА		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Упознавање са предметом, литературом, начином рада и дефинисање календара активности	3
II	Научно истраживање друштвених девијација	3
III	Девијантно понашање	3
IV	Процес развоја девијација	3
V	Друштвена дезорганизација	3
VI	Друштвена реакција на девијације	3
VII	Социјална контрола	3
VIII	Превенција девијација	3
IX	Проституција	3
X	Коцкање	3
XI	Самоубиство	3
XII	Покушај самоубиства	3
XIII	Алкохолизам	3
XIV	Наркоманија	3
XV	Рекапитулација наставног градива	3

ВЕЖБЕ		
недеља	Тематска јединица	број часова
I	Разграничење социјалне патологије у односу на сродне дисциплине	1
II	Интердисциплинарност социјалне патологије	1
III	Методологија истраживања друштвених девијација	1
IV	Полагање првог колоквијума	1
V	Типологије девијантног понашања	1
VI	Вредности и норме као критеријуми девијантности	1
VII	Девијантна супкултура	1
VIII	Општи и посебни програми превенције	1
IX	Полагање другог колоквијума	1
X	Распрострањеност и типови проституције	1
XI	Савремене модификације проблема коцкања	1
XII	Феноменологија самоубиства и покушаја самоубиства	1
XIII	Општи и посебни програми превенције алкохолизма	1
XIV	Типови зависности	1
XV	Полагање трећег колоквијума	1

Облици извођења наставе	Предавања са дискусијом, вежбе, колоквијуми, презентације, радионице	
Начин оцењивања на предмету	предиспитне обавезе: 40 поена (активност током наставе 10, колоквијуми 2 x 15) испит: писмени и/или усмени испит до 60 поена;	
Литература	обавезна	Шпадијер-Џинић Ј. (1988). <i>Социјална патологија</i> , Београд: ЗУНС.
	допунска	Поповић-Ћитић, Б., Ђурић, С. (2010). Интегративни развојни теоријски модели у етиологији делинквентног понашања. <i>Социолошки преглед</i> , 44(1), 99-117 Ђурић С, Поповић-Ћитић, Б. (2013). Страх од криминала у главним градовима бивших југословенских република, <i>Социологија</i> , 55(1), 91-114.
Подаци о наставницима и сарадницима на предмету	проф. др Слађана Ђурић Е-mail: djuricsladja@gmail.com Консултације: среда од 14 до 15ч	

ИСПИТНА ПИТАЊА СОЦИЈАЛНА ПАТОЛОГИЈА

ПРВИ ДЕО

1. Значења термина социјална патологија у друштвеним наукама
2. Дилеме око назива социјална патологије
3. Проблеми у дефинисању Социјалне патологије
4. Области друштвене девијантности
5. Проблеми у дефинисању социјалних проблема
6. Тешкоће дисциплинарног разграничења социјалне патологије у односу на друге научне дисциплине
7. Главни начини коришћења анкете у испитивању друштвених девијација
8. Званични статистички подаци у истраживањима друштвених девијација
9. Примена исказа испитаника у истраживањима друштвених девијација
10. Примена непосредног посматрања у истраживањима друштвених девијација
11. Диркемово разликовање нормалног и патолошког у друштву
12. Статистичка дефиниција девијације
13. Одређење девијантности као „болести“
14. Девијантност као кршење друштвених норми
15. Интеракционистичка дефиниција девијантности
16. Друштвене вредности као критеријум девијантности
17. Социолошко одређење девијантног понашања
18. Елементи девијантног понашања
19. Одређења субкултуре
20. Девијантна субкултура
21. Значај језика за девијантну групу

ДРУГИ ДЕО

1. Процес настајања девијације према интеракционистима
2. Примарна девијација
3. Секундарна девијација
4. Фазе прелаза са примарне на секундарну девијацију
5. Развој девијантне каријере
6. Основне идеје критике концепта секундарне девијације (и модела девијантне културе)
7. Повезаност облика девијантног понашања
8. Порекло идеје о постојању друштвене дезорганизације
9. Савремени приступ у проучавању друштвене дезорганизације
10. Коеново одређење друштвене дезорганизације
11. Услови за настанак дезорганизације
12. Аномија као главни концепт којим Коен објашњава друштвену дезорганизацију
13. Однос између девијантног понашања и друштвене дезорганизације
14. Начин и интензитет друштвеног реаговања на девијације
15. Степен друштвене видљивости девијантног понашања

16. Појам количника толеранције
17. Смисао и елементи друштвене реакције на девијације
18. Значење термина социјална контрола
19. Основни начини и облици контроле понашања појединаца и група
20. Неформална социјална контрола
21. Елементи формалне социјалне контроле
22. Начин и услови примене правно регулисане социјалне контроле
23. Установе у којима се примењују средства социјалне контроле
24. Гофманов концепт тоталне институције
25. Ефекти тоталне институције на животне активности у модерном друштву
26. Друштвена превенција
27. Општи програми превенције
28. Посебни програми превенције

ТРЕЋИ ДЕО

ПРОСТИТУЦИЈА

1. Дефиниција проституције
2. Елементи проституције
3. Неорганизована и организована проституција
4. Процес формирања проститутке
5. Класификација проститутки према начину вршења проституције
6. Класификација проститутки према Бавцону
7. Узроци постојања проституције
8. Разлози уласка у професију проституције
9. Рапрострањеност проституције
10. Рехабилитација проститутки
11. Превенција проституције
12. Социјално-демографске карактеристике проститутки
13. Експлоатација проститутки
14. Субкултура проституције
15. Легални статус проституције
16. Проституција у савременим условима
17. Повезаност проституције са другим облицима девијантног понашања

АЛКОХОЛИЗАМ

1. Дефиниција алкохолизма Светске здравствене организације
2. Бергерова дефиниција алкохоличара
3. Јелинекова класификација типова алкохоличара
4. Медицинска дефиниције алкохолизма
5. Класификација типова алкохоличара која се заснива на социолошким критеријумима
6. Социолошке теорије узрока алкохолизма
7. Психолошке теорије узрока алкохолизма

8. Примарна алкохоличарска девијација
9. Секундарна алкохоличарска девијација
10. Процес развоја алкохолизма
11. Стање алкохолне зависности
12. Главне психолошке карактеристике алкохоличара
13. Социјалне карактеристике алкохоличара
14. Распрострањеност алкохолизма
15. Алкохолизам и друга девијантна понашања
16. Друштвене последице алкохолизма

САМОУБИСТВО И ПОКУШАЈ САМОУБИСТВА

1. Диркемово испитивања самоубиства
2. Антрополошка испитивања самоубиства
3. Психолошка и психијатријска истраживања самоубиства
4. Критика социолошких истраживања самоубиства
5. Проблеми у дефинисању самоубиства и покушаја самоубиства
6. Однос између покушаја самоубиства и самоубиства
7. Мотиви извршења самоубиства
8. Карактеристике покушаја самоубиства
9. Опште карактеристике покушаја самоубиства
10. Начин извршења самоубиства
11. Психолошке и друштвене последице покушаја самоубиства
12. Пол суицидалне популације
13. Годишње доба извршења самоубиства
14. Образовни ниво суицидалне популације
15. Старост суицидалне популације
16. Професионална структура суицидалне популације
17. Националност суицидалне популације
18. Урбано-руралне разлике суицидалне популације
19. Брачно стање суицидалне популације
20. Самоубиство и други облици девијантног понашања
21. Просторне варијације самоубиства код нас
22. Цвијићев модел културних појасева
23. Превенција самоубиства и покушаја самоубиства
24. Друштвена реакција на самоубиство и покушај самоубиства

КОЦКАЊЕ

1. Појам коцкања
2. Основне идеје социологије коцкања
3. Карактеристике коцкара и коцкања
4. Распрострањеност коцкања
5. Друштвена реакција на коцкање
6. Коцкање и криминално понашање
7. Савремене трансформације коцкања

НАРКОМАНИЈА

1. Проблеми дефинисања психичке зависности
2. Проблеми дефинисања физичке зависности
3. Терминолошки спорови око назива наркоманија
4. Дефинисање наркоманије као стања адикције
5. Социолошко објашњење узрока наркоманије
6. Распрострањеност наркоманије
7. Типови наркоманије према разлозима узимања дроге
8. Зависност типа халуциногена
9. Зависност кокаинског типа
10. Зависност типа канабиса
11. Зависност опијатског типа
12. Примарна и секундарна наркоманска девијација
13. Социјалне и психолошке карактеристике наркомана
14. Злоупотреба дроге и криминално понашање
15. Субкултура наркомана